

Tematický projekt siete

AEHESIS

Zosúlad'ovanie európskych vysokoškolských štruktúr vo vedách o športe

Prehľad (Summary)

(Translated by the Comenius University of Bratislava)

2006

Prehľad projektu¹

V rámci ERASMUS Thematic Network Project AEHESIS sa 1. októbra 2003 začala plniť úloha 'Aligning a European Higher Education Structure In Sport Science' zameraná na oblasti telesnej výchovy, zdravia a fitnis, športového manažmentu a trénerstva. Otvtedy sa experti v oblasti telesnej výchovy z 28 európskych krajín, presne zo 70 partnerských organizácií (pozri obrázok č. 1) zúčastnili rôznych mítingov a konferencií a vymenili si množstvo pracovných materiálov, aby sa zostavili nové kolektívne štandardy a referencie pre učebné plány v oblasti športu – vždy so zreteľom na Bolonskú deklaráciu, Lisabonské ciele spolu s Education & Training Agenda 2010 a European Qualification Framework (EQF).

Projekt bol koordinovaný Institute of European Sport Development & Leisure na Nemeckej univerzite športu v Kolíne z poverenia European Network of Sport Science, Education & Employment (ENSSEE). Projekt viedla manažérska skupina, expertná skupina a štyri výskumné skupiny v určených úsekoch vzdelávania v športe, konkrétne v oblastiach telesnej výchovy, športového manažmentu, zdravia a fitnis a trénerstva projekt realizovali.

Figure 1: AEHESIS Partner Organisations

¹ Based on: Petry, K. & Froberg, K. (2006). *Overview of the project*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.

Hlavnými výstupmi dosiahnutými do konca tretieho roku (30. septembra 2006) sú:

- (1) databáza ako hlavný nástroj identifikácie špecifických informácií z predbežného opytovania pre začatie prípravy spoločného kurikula,
- (2) dotazník Curriculum Questionnaire pre zber informácií o európskych programoch vo všetkých štyroch oblastiach,
- (3) metodologický koncept projektu, šesťstupňový model reflektujúci kľúčové princípy bolonského procesu (pozri www.dfes.gov.uk/bologna) založený na Tuning metodológii (Tuning methodology – zosúladenie vzdelávacích štruktúr a programov, pozri www.unideusto.org/tuning) a
- (4) štyri kurikulárne modely špecifické pre jednotlivé oblasti, ktoré budú používané ako referenčné modely.

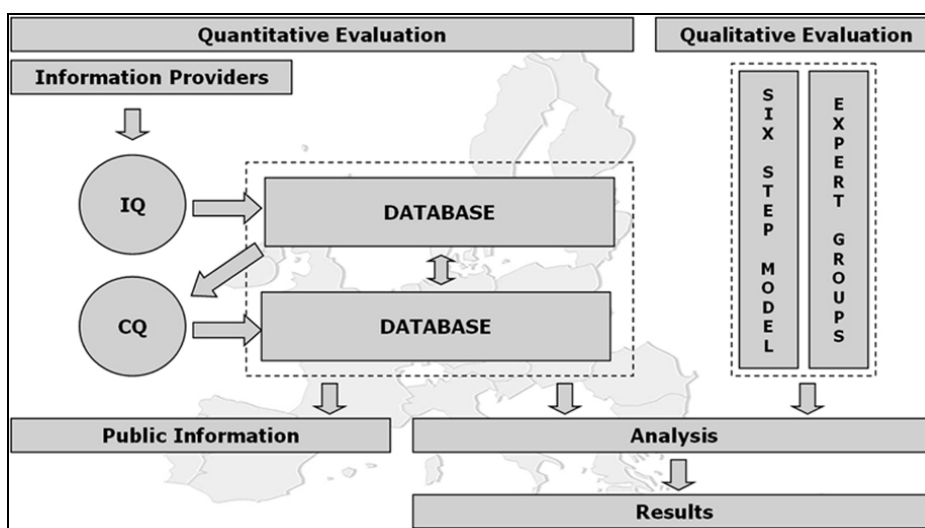

Figure 2: AEHESIS Project Model

Okrem toho cieľmi projektu boli “zmapovanie” a hodnotenie poskytovateľov športového vzdelávania a prípravy i vytvorenie inštrukcií pre vhodné modely (models of good practice). Súhrnne, v rámci inovácie konkrétnych inštrukcií pre oblasť športu bol hlavný dôraz kladený na kombináciu akademických kvalít a európskych dimenzií vo vzťahu k trhu práce. Základným vzdelávacím prístupom bolo celoživotné vzdelávanie (pozri www.ec.europa.eu/education/policies/III/III_en.html) so silným dôrazom na interaktivitu medzi vzdelávaním a jeho poskytovateľmi a zamestnávateľmi. Cieľovými skupinami sú primárne tvorcovia učebných plánov v športovom vzdelávaní, učitelia vied o športe a študenti rovnako ako tvorcovia akademickej politiky na univerzitách a inštitúciach zaoberajúcich sa vzdelávaním v spomenutých oblastiach športu. Okrem zberu informácií o praktických skúsenostiach prostredníctvom dvoch elektronických dotazníkov a kvalitatívneho hodnotenia experti v oblasti športového vzdelávania postupovali podľa teoretického šesťstupňového modelu. Potom boli obe vetvy informácií spojené, aby sa spracovali špecifické referenčné modely pre jednotlivé oblasti.

MAPOVANIE EURÓPSKÝCH POSKYTOVATEĽOV ŠPORTOVÉHO VZDELÁVANIA A PROGRAMOV²

Jedným z hlavných cieľov projektu AEHESIS bolo mapovanie a hodnotenie športového vzdelávania a programov/stupňov vzdelávania aj ich poskytovateľov. Z tohto dôvodu boli vytvorené dva elektronické dotazníky: inštitucionálny - Institutional Questionnaire (IQ), ktorý slúžil na získavanie základných informácií a kurikulárny - Curriculum Questionnaire (CQ), ktorý zisťoval detailnejšie informácie o konkrétnych učebných plánoch.

V septembri 2006 obsahovala databáza (IQ) približne 540 športových vzdelávacích programov/stupňov ponúkaných 156 organizáciami v 32 krajinách. Kľúčové informácie databázy sú k dispozícii na www.aehesis.com/database alebo www.aehesis.com/StudentArea.

Stručná sumarizácia informácií hovorí, že väčšina inštitúcií sú "nie športovo špecifické - non sport specific", pôsobia vo verejnom neziskovom sektore a zaoberajú sa vzdelávaním ako hlavnou aktivitou. Celkovo, väčšinu programov zabezpečuje 145 univerzít, iba zvyšných 5 % (28 programov) neuniverzitné, predovšetkým vzdelávacie organizácie. Podľa počtu vedie Nemecko (73 programov), nasleduje Francúzsko (60), Turecko (53) a Veľká Británia (52). Okrem interdisciplinárneho chápania vied o športe, ktoré je so 186 programami najpočetnejšie, jednotlivé kľúčové oblasti sú adekvátne zastúpené podľa významnosti: v databáze je 165 programov zdravie a fitnis, 156 programov telesnej výchovy, 145 trénerských programov a 131 programov športového manažmentu. Väčšina programov v databáze (264) sú na úrovni IV, končia bakalárskou kvalifikáciou. Evidovaných je aj 172 programov úrovne V (magisterská kvalifikácia) a 67 programov úrovne V+ (PhD.).

ŠEŠTSTUPŇOVÝ MODEL: OD MODELU K PROCESU³

Tematická sieť AEHESIS pri snahe nájsť metodický prístup v súlade s logikou kompetencií používaných v spoločnosti, európskou politikou v oblasti vzdelávania a vysokoškolského vzdelávania a smerovaním, ktoré určila Bolonská deklarácia, sledovala projekt Tuning a na tomto základe vytvorila šesťstupňový model (pozri schému). V tomto duchu, šesťstupňový model bol vytvorený, aby vyplnil medzeru medzi potrebami spoločnosti vo vzťahu k trhu práce a "akademickými" učebnými plánmi.

Schéma šesťstupňového modelu AEHESIS:

² Based on: Petry, K. & Gütt, M. (2006). *Mapping European Sport Education Providers & Programmes*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.

³ Based on: Camy, J., Madella, A. & Klein, G. (2006). *The Six-Step-Model: From Model to Process*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.

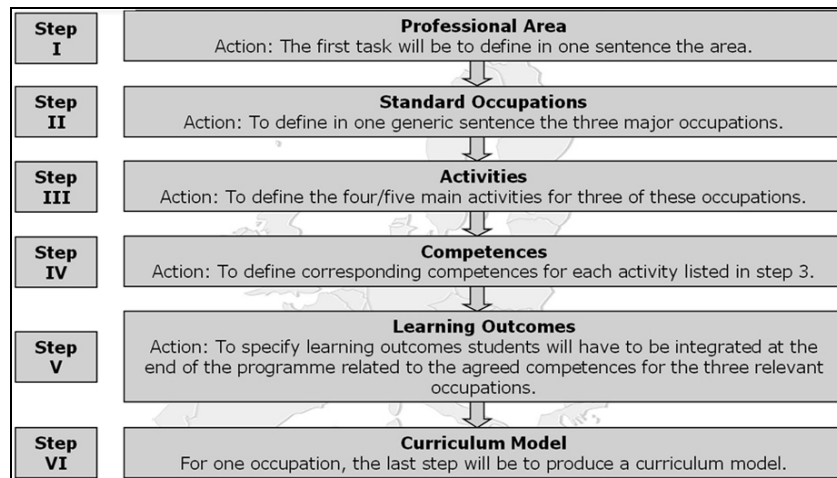

Figure 3: AEHESIS Six-Step-Model⁴

V roku 2006 bolo jednou z výziev navrhnuť modely učebných plánov špecifické pre jednotlivé oblasti vrátane vyučovacích výsledkov vyjadrených prostredníctvom kompetencií študenta očakávaných po skončení programu. Bola realizovaná implementácia šesťstupňového modelu spolu so začlenením konkrétnych dát individuálne pre každú oblasť. Tieto kurikulárne modely a detaily týkajúce sa metodologického riešenia konkrétnej oblasti sú k dispozícii na www.aehesis.com a v plnej verzii v dokumente AEHESIS – Report of the Third Year.

Šesťstupňový model umožňuje spoločný prístup, ale nemal by byť kopírovaný alebo reprodukován, je rámcom alebo množinou kategórií umožňujúcich tvorivosť a interpretáciu. Z tohto dôvodu nie je prekvapujúce, že bol vzhľadom k špecifikám v jednotlivých oblastiach, rozdieloch v interpretovaní modelu a vlastných skupinových stratégií používaný rôznymi spôsobmi..

Stručná sumarizácia týchto skupinových interpretácií:

- Trénerstvo: od všeobecného modelu k špecifickému.
- Zdravie a fitnis: od všeobecného modelu k špecifiku oblasti.
- Telesná výchova: všeobecný model pre jedinú štandardnú profesiu.
- Športový manažment: adaptovaný model užitočný pre klasifikáciu kompetencií a analýzu budúcnosti.

Prvkami navrhnutými do modulu boli štandardné profesie, dĺžka trvania, pedagogické výsledky, ciele učebných plánov, kľúčový obsah, programy, študijné zaťaženie, metodika, hodnotenie a vyučovacie postupy. Pre jednotlivé oblasti boli definované nasledujúce štandardné profesie:

⁴ **Krok č. 1. Profesionálna oblasť** - akcia: prvou úlohou bude jednou vetou definovať oblasť.

Krok č. 2. Štandardné profesie - akcia: definovať jednu všeobecnou vetou tri základné profesie.

Krok č. 3. Činnosti - akcia: definovať štyri / päť hlavných činností pre tri základné profesie.

Krok č. 4. Kompetencie - akcia: definovať korešpondujúce kompetencie pre každú činnosť v kroku č. 3.

Krok č. 5. Pedagogické výstupy - akcia: špecifikovať pedagogické výstupy povinné pre študentov vstupujúcich do záveru programu vzťahujúce sa k odsúhlaseným kompetenciám troch hlavných profesií.

Krok č. 6. Kurikulárny model - akcia: Posledným krokom pre jednotlivé profesie bude vytvoriť kurikulárny model.

Zdravie & Fitnis

- Špecializovaný inštruktor / Osobný tréner
- Telovýchovný inštruktor/ Inštruktor špecialista
- Organizátor zdravotných aktivít (Public Health Promoter)
- Manažér zdravotných aktivít a fitnis (Health and Fitness Manager)

Telesná výchova

Tu máme iba jednu štandardnú profesiu s 3 hlavnými funkciami:

- Vyučovanie
- Vyučovanie TV vrátane mimoškolskej TV s dôrazom na široké a vyvážené vedomosti, zručnosti a poznatky podporované učebnými plánmi
- Vyučovanie TV vrátane zdravia a životného štýlu

Trénerstvo

V tejto oblasti boli identifikované dve štandardné profesie, každá s dvomi subkomponentami:

a) Tréner rekreačných športovcov

- Tréner začiatočníkov (detí, mládeže dospelých)
- Tréner rekreačných športovcov (detí, mládeže dospelých)

b) Tréner výkonnostných športovcov

- Tréner talentovaných športovcov (detí, mládeže dospelých)
- Tréner vrcholových športovcov

Športový manažment

- Miestny športový manažér alebo riaditeľ v meste alebo obci
- Manažér alebo riaditeľ športového klubu
- Manažér alebo riaditeľ národnej športovej federácie
- Manažér fitnis klubu

Jedným z ďalších krokov v budúcnosti je dokončiť prácu vo všetkých profesijných oblastiach športových zamestnaní a adaptovať osnovu kurikulárnych modelov pre týchto jedenásť štandardných profesií podľa European Qualification Framework (EQF). Prirodzene, hlavné výzvy sú odvodené od otázky či vzdelávacie systémy krajín EU pre prípravu ľudských zdrojov sú dobre prispôsobené spoločenským a ekonomickým potrebám.

ZÁVERY & PERSPEKTÍVY⁵

Pre perspektívy a budúcnosť univerzít a ďalších poskytovateľov vzdelávania v športe treba brať do úvahy kľúčové referencie ako sú európska vzdelávacia politika (European Education Policy) a oblasti súvisiace so športom vrátane ich kľúčových štandardných profesií (pozri AEHESIS - Report of the Third Year)

Všetky tieto prvky tvoria základ pre tvorbu spoločnej stratégie pre vzdelávanie a prípravu v športe a v oblastiach príbuzných športu i dôležité referencie pre všetkých poskytovateľov športového vzdelávania a prípravy.

Ak berieme do úvahy budúce smerovanie, očakávame predovšetkým štyri výzvy. Prvou je tvorba iniciatív týkajúcich sa budovania "znalostnej spoločnosti" a kompetencií v oblasti športu. Ďalej je to progresívna prestavba vzdelávacích aktivít v súvislosti s European Commission's Life Long Learning Programmes. Treťou je aplikácia šesťstupňového modelu vo všetkých oblastiach športu založená najmä na systematickom mapovaní štandardných profesií v športe a odvodených úloh, funkcií a kompetencií. A nakoniec, je to snaha poskytnúť serióznú asistenciu poskytovateľom vzdelávania a prípravy v oblastiach súvisiacich so športom a podporovať ďalšiu spoluprácu v oblasti prostredníctvom European Information Platform. Toto charakterizuje najdôležitejšiu výzvu v budúcnosti pre European Network of Sport Science, Education and Employment (ENSSEE) a pre pokračovanie projektu AEHESIS.

⁵ Based on: camy, J., Klein, G., Madella, A. & Petry, K. (2006). *Final Conclusion & Perspectives*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.